

Ain Kallis: “Viimasel 30 aastal oleks nagu vihmasemaks läinud...”

Tartu ilmajaama juhataja Ain Kallise sõnul tundub paljudele, et jaanilaupäeval sajab alati, kuid tegelikult see pole nii.

“Tartu 135aastase vaatlusrea alusel võib väita, et korralikumad vihma, nii 6 millimeetrit, on sadanud vaid 13 jaanilaupäeval (ja mitte ainult õhtul!).”

“Viimasel 30 aastal oleks nagu vihmasemaks läinud - sadanud on 14 päeval, millest viiel tugevasti,” möönab Kallis siiski ja lisab, et kõige kõvem vihm tabas Tartut 1944. aastal (14,5 mm).

Mujal on olnud aga ka rängemaid valinguid - näiteks 1999 sadas Paldiskis 29 ja Ruhnus 26 mm.

Jaanilaupäev-jaaniöö on Kallise arvates olnud nii lämmi kui ka jahe. “Kõige külmem oli vahest 1982, mil Tallinnas mõõdeti õhus +2,8 ning maapinnal -3 kraadi. Veelgi jahedam (õhus 0,9 kraadi) oli siis Narvas.”

Samas on jaanipäev rabanud ka tõelise leitsakuga. “1914 registreeriti Tartus 31,2 kuumapügalat ning Tallinna rekord oli 1940. aastal: 29,7 kraadi!”

Jaanilaupäev jäämägede vahel

Ain Kallise kõige ekstreemsemad jaanilaupäevad on möödunud Eestist kaugel olles.

“1965 olime instituudiga ekspeditsioonil Tadžikimaal. Seal läheb juba õhtul kella 7-8 paiku kottpimedaks. Kohalikud olid meie kommetest suures vaimustuses ning tõid meile rohtlasse igavese hunniku vanu autokumme. Sellist keskkonnasaastamist pole ma veel näinud, kui need ära põletati,” on ilmatargal selle teo pärast siiani häbi.

“Aga eks me ikka hüppasime üle lõkke ja...”

Teine mällu sööbinud kord oli 1984, mil Kallis oli mereekspeditsioonil Golfi hoovust uurimas.

“Jaaniohtuks jõudsime Titanicu hukkumiskoha lähedusse. Oli udu, laevasireenid huilgasid. Äkki märkasime enda ees jäämägesid ja ootasime igaks juhuks hommikuni!”